

'Te veel vleeswaren slecht voor gezondheid'

tegen de achtergrond van die vroegere uitspraken worden gelezen.

Over de uitspraken zelf (zie decembernummer) schreef dr. Kruyswijk, dat 'een zekere marge' was aangebracht. *'Zonder de uitspraken van Amsterdam en Sneek los te laten heeft de synode (...) de mogelijkheid geopend voor het staande houden van bepaalde afwijkende opvattingen, nadat in het "voortgezet gesprek" in versterkte mate was gebleken, dat de mening van dr. Kuitert minder ver afwijkt van de opvatting der Kerk, dan aanvankelijk kon worden gevreesd. Daarin zullen wij elkaar moeten verdragen binnen de ruimte van de Kerk.'*

Schuilt hier gebrek aan eerlijkheid?' zo vroeg dr. Kruyswijk zich af. 'Dit zou het geval zijn indien dr. Kuitert gelijk had met zijn gedachte dat vele predikanten bij de bepaling van hun stem het oog hadden op "de mensen in de gemeente die het niet kunnen meemaken". De synodeleden hadden hun eigen verantwoordelijkheid in de bepaling van de koers der Gereformeerde Kerken. Waarbij zij de overtuiging mochten hebben dat een eventueel noodzakelijke toelichting van de te nemen besluiten voor de gemeente op een andere wijze zou kunnen worden geregeld.'

Verklaring

Een dag later - 15 december - verschijnt een verklaring van prof. Kuitert, waarin deze zijn verbazing uit over de reacties die het interview in VU-magazine en het fragment daaruit in Trouw/Kwartet uitsprak. Hij vermoedde dat veel schrijvers op de kop in Trouw waren afgegaan, in plaats van het bijbehorend interview te lezen. *'Wie het interview naleest, zal er geen onvertogen woord ten opzichte van de broeders of van de Synode tegenkomen. Ik ben met positieve gedachten over de Synode van de Synode naar huis teruggekeerd, zoals men kan lezen.'*

Prof. Kuitert haalde de zin met het omstreden woord 'dubbelzinnigheid' (zie hierboven) opnieuw aan en schreef: *'Ik zie niet wat daarmee miszegd is. Tenzij men het woord "dubbelzinnig" altijd een akelige klank vindt hebben. In dat geval ben ik graag bereid het te vervangen door een woord wat ik in dezelfde samenhang heb gebruikt: "meerdere" of voor "meerdere" vatbaar. Wat ik wilde zeggen blijft daarmee hetzelfde: de Synode wilde ruimte scheppen (marge, zoals dr. Kruyswijk zegt) en zij deed dat door een formulering op te stellen, waarmee - zoals heel de synode kon constateren - ik kon instemmen, maar ook de indieners van het minderheidsrapport.'*

'Het zal de volksgezondheid ten goede komen indien van vleeswaren de samenstelling wordt vermeld,' zo luidde vorige maand een van de stellingen bij het proefschrift van dr. W. Band (geneeskunde). VU-magazine las een zeker wantrouwen tegen de worst in deze stelling, welk vermoeden werd bevestigd in een gesprek met dr. Band. 'Het was niet mijn bedoeling paniek te zaaien, maar zoals bij meer zaken in Nederland staat ook bij de produktie van vleeswaren het economisch belang voorop. Het belang voor de volksgezondheid wordt nog al eens op het tweede plan gezet. We zouden in de eerste plaats op het belang van de consument moeten letten en pas in de tweede plaats op het belang van de producent.'

Aan het eten van worst of andere vleeswaren is uiteraard geen acuut gevaar voor de gezondheid verbonden in die zin dat men er ziek van zou worden, maar wel is dr. Band bezorgd over de hoeveelheden, die soms worden geconsumeerd. Vleeswaren zijn in zijn definitie: toebeïde vlees, waaraan kleurstoffen, smaakstoffen en andere chemicaliën zijn toegevoegd om er een min of meer smakelijk produkt van te maken. 'Voor al in deze wintertijd kan men mensen met begerige blik in een groot stuk worst zien bijten. Dat doen ze met een enthousiasme, waarvan je denkt: hoe is het mogelijk. Dezelfde mensen besmeren thuis wellicht hun boterham met margarine die rijk is aan meervoudig verzadigde vetzuren, omdat intussen min of meer is doorgedrongen dat het die kant op moet. Dat belet hen niet een stuk worst van misschien wel twee ons op te eten dat voor veertig procent uit verzadigd vet bestaat.'

Goedkoop

Vet is een voornaam bestanddeel van de worst. Het is een voor de producent uiterst aantrekkelijk bestanddeel. Het is goedkoop; in de zin van de wet is het vlees; het vult lekker. dr. Band legt uit, dat naast het vet ook organen van dieren, die de slager niet gauw in zijn winkel te koop zou aanbieden, in de worst worden verwerkt. Dr. Band: 'Dat is zo erg nog niet. Het gaat mij vooral om het vet. Dat kan rundvet zijn, of varkensvet, dat wil zeggen: vet met veel verzadigde vetzuren. Die zijn niet goed voor de gezondheid.' Met zijn stelling wil dr. Band niet een aanval doen op de producenten. Die doen wat ze volgens de wet mogen doen. 'Het gaat er mij om, dat de consument zich moet matigen. Je kunt net zoveel patat eten

Dr. W. Band

als je wilt, maar het is niet goed voor je. Kinderen kunnen net zoveel snoepen als ze willen, maar daarmee is nog niet gezegd dat snoepen gezond is. Matiging in het vleeswarengebruik zou, zo meent dr. Band, kunnen worden bevorderd door vermelding van wat er in verwerkt is. 'Bij dieetmargarine en babyvoeding bijvoorbeeld staat precies op de verpakking wat de samenstelling van het produkt is. Dat is correct. De consument heeft er recht op te weten wat hij consumeert. Ik wil dus nadrukkelijk niet beweren dat de mensen geen vleeswaren meer moeten eten. Ik doe het zelf niet, omdat ik weet wat er in gaat, maar dat is persoonlijk. Er steekt geen kwaad in af en toe een plakje worst. Maar die hele grote stukken, bij boerenkool bijvoorbeeld, als je alleen de kleur al ziet van die worsten ...'

Dierenarts

Wat bracht dr. Band ertoe zijn 'vleeswarenstelling' op te nemen bij zijn proefschrift (titel: *'De invloed van cholesterol, arbeid en leeftijd op de dynamische visco-elastische eigenschappen van de aorta'*)? 'De achtergrond is, dat, hoewel ik in de geneeskunde ben gepromoveerd, van huisuit geen huimaan-medicus ben, maar een dierenarts. Als zodanig heb ik ook een aantal jaren gepraktiseerd voordat ik aan de VU kwam. In een aantal van mijn stellingen heb ik getracht raakvlakken te vinden tussen de medische en